

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Nitelikli Öğretim Elemanı Sorunu¹

Sefa YÜCE²

Özet

Türkiye'nin dışa açılım sürecinde “Büyük Öğrenci Projesi” ile başlayan yabancılara Türkçe öğretimi, son yıllarda büyük bir ivme kazanarak sadece Türk ve akraba topluluklara değil, dünyaya açılan bir proje hâline gelmiş bulunuyor. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, yalnız bir dil öğretimi olmayıp Türk kültürünün ve değerler sisteminin de dışa açılım süreci demektir. Bu süreçte YTB'ye, MEB'na, TÖMER'lere, Yunus Emre Enstitüsüne ve TİKA'ya önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Bu kurumlarda görev alacak öğretim elemanının çok donanımlı olması ve ülkeler arası kültürel farkları iyi bilmesi gerekmektedir. Öğretim elemanı, bir dili öğretirken aynı zamanda o dilin kültürel kodlarını da aktarıyor. Bu bakımdan öğretim elemanının lisans ve lisansüstü düzeyde iyi yetişmesi büyük önem arz ediyor. Yabancı öğrencinin gözünde öğretim elemanı Türkiye'nin imajı olarak görülüyor. Gerek yurt içi, gerekse yurt dışı eğitim kurumlarında görevlendirilecek öğretim elemanı, bir misyon adamı niteliğinde yetiştirilmeli, sorumluluklarını yerine getirebilecek bilinçte olmalıdır.

Üniversitelerimizin yeni kurulan veya kurulmakta olan dil merkezlerinde, yabancılara Türkçe öğretecek öğretim elemanı sıkıntısı yaşanmaktadır. Kısa süreli kurslar veya sertifika programları ile öğretim elemanı açığının kapatılması mümkün görülmemektedir. Bunun için üniversitelerimizde Türkçe öğretimi ile ilgili lisans ve lisansüstü programlarına yeni bir işlerlik kazandırılması hayati bir önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nitelikli öğretim elemanı, dil öğretimi, Türkiye'nin imajı, dil ve kültür

¹ Bu çalışma, 12-13 Kasım 2015 tarihlerinde İstanbul Aydın Üniversitesi tarafından düzenlenen “Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu”nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² (Doç. Dr.), Gazi Üniversitesi TÖMER, sefayuce@gazi.edu.tr

Problem of Qualified Instructors in Teaching Turkish as a Foreign Language

Abstract

In the process of Turkey's international expansion, teaching Turkish to foreigners starting with the "Great Students Project" has not only expanded to include Turks and related communities but as a project it has also opened up to the rest of the world gaining a great momentum recently. Teaching Turkish as a foreign language means not only teaching of a language but also the international expansion of Turkish culture and value systems into foreign cultures. There are important roles and responsibilities for YTB, MONE, TOMER, Yunus Emre Foundation and TİKA in this process.

It is absolutely necessary for the instructors who will be assigned to these institutions to be well equipped and knowledgeable on cultural differences among different countries. When teaching the language, the language instructor also transfers the cultural codes of a specific language. Therefore, it is very important for the instructor to be well educated at undergraduate and postgraduate levels. From the eyes of foreign students the instructor is seen as the image of Turkey. The instructors who will be assigned at institutions, be it in-country or abroad, should be educated with qualities of a person of mission with the necessary consciousness to achieve his/her responsibilities.

There is a shortage for teaching instructors in the newly established language centres of our universities to teach Turkish to foreigners. It certainly does not seem to be possible to satisfy this shortage with short courses or certificate programs. Therefore, provision of undergraduate and graduate programs related to Turkish language teaching in our universities with a new functionality has become crucially important.

Keywords: *Qualified instructor, language teaching, Turkey's image, language and culture*

Giriş

Öğrenmenin ve iletişimin temel aracı dildir. Öğrenme bir süreçtir. Bu süreçte etkileşim ve iletişim iç içe gelişir. "Sözcüklerden oluşan dil, insan-

lar arasında anlaşmayı sağlayan çok yönlü ve en gelişmiş bildirişim aracıdır. İnsan, düşünce ve duygu ürünlerini çoğunlukla dille aktarır (Eker, 2015:13).” Bu nedenle öğrenme, iletişimden ayrı düşünülemez. Dille iletişimin bir yönünü anlama (okuma ya da dinleme), öbür yönünü anlatma (yazma ya da konuşma) oluşturur. Dil eğitimi ile verilmek istenen asıl amaç, kişilerin düşünme ve iletişim becerilerini geliştirmektir. “İnsanın toplumsal bir değer kazanabilmesi ancak duygu ve düşünce dünyasını şekillendirip bir biçimde ifade edebilmesi, kendisi ve çevresiyle iletişimde bulunabilmesi ve kültürünü oluşturabilmesiyle mümkün olabilir (Rigel vd.,1980:295).” Bütün bunlar, dil eğitiminde şu dört temel etkinliğe dayanır: Okuma, dinleme, konuşma ve yazma. Türkçe dersinin kazanımları da bu dört temel etkinlik üzerine inşa edilir:

“Okuduğunu tam ve doğru olarak anlayabilme.

Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimlerini, belli bir maksada yönelik olarak açık ve anlaşılır bir biçimde yazıyla ifade edebilme.

Dinlediğini tam ve doğru olarak anlayabilme

Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimlerini, belli bir maksada yönelik olarak açık ve anlaşılır bir biçimde sözlü olarak ifade edebilme (Tekin, 1980: 22).”

Türkiye’de “Büyük Öğrenci Projesi” ile başlayan yabancılara Türkçe öğretimi de bu temel kazanımlar üzerine yapılmaktadır. Aslında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, Osmanlı Devleti döneminde, XVI. yüzyıldan itibaren başlamaktadır. İstanbul’a 1551’de Venedik başta olmak üzere, 1699 yılından itibaren Fransa, daha sonraki yıllarda Avusturya, Polonya ve İngiltere, dil oğlanları adı verilen okullara Türkçeyi öğrenmeleri için öğrenciler gönderdikleri bilinmektedir. Özellikle “*Fransız dil oğlanları, sekiz yaşlarından itibaren Türk dili ve kültürü ile tanışıyorlardı. Dil oğlanlarının çok küçük yaşlardan itibaren dil eğitimine başlamalarının nedeni ise, doğu dillerini iyi telaffuz etmelerini sağlamak için ergen gırtlakından çok, çocuk gırtlakının uygun olduğu görüşünün dönemin yabancı dil eğitimcileri tarafından şiddetle önerilmiş olmasıydı* (Ağıldere, 2010:693).” Fransızların Türkçeye önem vermelerinin bir nedeni de, diplomaside ve ticari hayatta, rakiplerine üstünlük sağlama düşüncesidir.

Geçmişte olduğu gibi bugün de yabancıların Türkçe öğrenme talepleri her geçen gün artmaktadır. Dünyada siyasi, ekonomik ve kültürel hareketlili-

ğın artması, ülkeler arasındaki dolaşımın hızlanması, iletişim aracı olarak dilin ön plana çıkması, Türkçeye olan ilgiyi de artırdı.

Ülkemize Türkiye Bursları çerçevesi içinde lisans, lisansüstü ve tıpta uzmanlık dâhil olmak üzere 1992 ilâ 2014 yılları arasında getirilen toplam öğrenci sayısı: 47.415'tir (YTB, 2014:1). Elimizde, Türkiye'de öğrenim gören yabancı öğrencilerin geçmiş dönemlerini değerlendiren, onların bu süreçte başarı ve istihdam durumlarını gösteren bir veri yok. Ayrıca yabancı öğrencilerin, alt yapı sorunlarının çözümü (barınma-ulaşım) ile ilgili eğitim kurumlarımız arasında sağlıklı bir eşgüdüm de sağlanabilmiş değil. Bununla birlikte üniversitelerimiz, yeni dil merkezleri açmaya devam ediyorlar. Aslında yabancılara Türkçe öğretiminin bir uzmanlık işi olduğu TÖMERLERİN kuruluş aşamasında ortaya çıktı. Bu da beraberinde nitelikli öğretim elemanı ihtiyacını gündeme getirdi. Bu konuda bazı adımlar atılmakla birlikte sorunun hâlâ devam ettiğini ve çözümlenemediğini görüyoruz.

Öğretim Elemanı

Öğretim elemanı, dil öğretiminin en stratejik öğelerinden biridir. Başarı ve verimliliğin artmasında, öğretim elemanı ile öğrenci arasındaki etkileşim oldukça önemlidir. Bir öğretim elemanı, öğrenci ile iletişimde "*fikir, bilgi, tutum, duygu ve düşüncelerini paylaşmaya çalışıyor demektir*" (Tekin, 1980: 15)." Bu paylaşımın sağlıklı olması için bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerin iyi bilinmesi gerekir. Bilişsel davranışlar, bilgiyle ilgili temel becerileri içerir. Bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme bu alanın temel ölçütleridir. Öğretim elemanı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğretme işine, sadece akademik bir görev olarak bakamaz. Ayrıca "Ben anlattım, öğrenen öğrenir, öğrenmek istemeyen kendisi bilir." düşüncesiyle de hareket edemez. Çünkü onun rolü, sadece bilgi aktarma işi değildir. O, ana diliyle dünyaya açılma işini gerçekleştiriyor. Bu işi yaparken Türkçenin bir marka değeri olduğunu bilmeli; ayrıca Türk milleti adına, onun tanıtım ve öğretiminin sabır ve özveri gerektiğini de unutmamalıdır.

Öğretim elemanı, derslerinde öğrenciyi güdülemeli; onu, öğreneceği dile karşı istekli kılmalıdır. Bu da beraberinde dilin benimsenmesini sağlayacaktır. Bunun için duyuşsal alanın iyi bilinmesi gerekiyor. Pek çok öğren-

ci, öğretim elemanından ilgi bekliyor. Özgüveni olmayan, içe kapanık ve uyum sorunu yaşayan öğrenciler, bir uyarıcı vasıtasıyla harekete geçiyorlar. Bu öğrenciler, iyi takip edilmezse onları tekrar kazanmak zorlaşıyor. Özellikle okul öğrenmelerinde, öğrencinin öğrenme güdüsü çok önemlidir. Öğrenme güdüsü, öğrencinin dikkatine ve çabasına komuta eder. Bu güdü, bireyin öğrenme duygusunu harekete geçiren güçtür. Öğrenme güdüsü, bir kavram olarak belirginlik kazanmış olmakla birlikte, bu özelliğin ölçülmesi ile ilgili güçlükler sürmektedir. Bu alanda en vaat edici eğitim uygulamaları, öğrenme güdüsünün ‘*azmetme derecesi*’ olarak ölçüleceği düşüncesidir. Bu düşüncenin esası şudur: Başka olumsuz etkenleri ortadan kaldırarak, kişiye kendi iradesi ile hareket etme serbestisi tanır. Ayrıca ona öğrenmek için harcadığı zamanın ölçüsünü verir. Kişinin kendi iradesi ile gönüllü olarak ders çalışmasını ve kendine güven duymaya başlamasını sağlar. Böylece birey, aynı zamanda bu süreçte olumsuz bir durumu kendi lehine çevirmesini öğrenir (Çelik, 1998: 111-112).

Öğretim elemanı, yabancı öğrencilerin psikolojisini anlayabilmelidir. Kendisi, öğrencilerin, Türkiye karşıtı olmalarını önlemeli, yabancı öğrencilerde yanlış tutuma yol açacak ön yargı oluşturmamalıdır. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin strateji gerektiren bir çalışma alanıdır. Yabancı öğrenciler, ülkelerine döndüklerinde Türkiye’nin gönüllü elçileri olabilirler. İyi bir izlenim ve doğru yaklaşım, bu gönüllü elçiliğe önemli katkılar sağlayabilir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini, bazı öğretim elemanları, sadece sosyal bir etkinlik olarak görüyor. Kuşkusuz sosyal etkinlikler, zaruri bir ihtiyaç. Eğitimden çok sosyal etkinliğe yönelmek öğretimi sekte uğratabilir. Bunda ölçüyü kaçırmamak, dengeli hareket etmek önemlidir. Bir kısım öğretim elemanı da, kendisine misyonerlik görevi yüklüyor. Bu durum, öğretim elemanını farklı kültürleri eleştirmeye, öğrencinin özel hayatına ve giyimine müdahaleye, tarafgir ve ayırıcı davranışlara yöneltiyor (Tezcan, 1981: 288). Bu tip davranışlar, yabancı öğrencilerde tepkiye ve ön yargıya yol açabiliyor. Ayrıca, öğretim elemanı, öğrenciyi sınıfta eleştirmek yerine, onunla baş başa görüşüp ikna edici yöntemi seçmeli, itibarsızlaştırma eyleminden özenle kaçınmalıdır. Türkçe öğretiminde, öğrenci seviyeleri ve yaşları dikkate alınmalı, tek bir metoda bağlı kalınmamalıdır. İyi bir öğretim elemanı, yeniliklere açık olmalı ve farklı bakış

açılarına sahip olmalıdır. Bu anlayışa sahip olan öğretim elemanı, daha esnek tavır takınmalı ve farklı tekniklerden yararlanmalıdır.

Öğretim elemanının dersteki rolü, sınıf içi etkinlikler bakımından önem kazanıyor. Onun asli görevlerinden biri de, öğrencinin dersle olan bağıını kuvvetlendirmektir. Ayrıca dersin akışını engelleyecek davranışlara mani olmak, sınıf içi düzeni sağlamaktır. Öğretim elemanının sorumluluklarından bir diğeri de, öğrenciye verilen ödevleri kontrol etmek, onu planlı çalışmaya yönlendirmek ve öğrencinin derse katılımını sağlamaktır. Ayrıca öğretim elemanının iyi bir yönlendirici olması, öğrenciyi de olumlu anlamda güdüler. Kendisi, sadece elindeki dokümanlarla yetinmeyip, bu dokümanları zenginleştirecek yeni üretimler yapabilmelidir. Bunun için öğrencilere, (anlama ve konuşma dersinde) uygulamaya dönük sunumlar yaptırmalı ve ödevler vermelidir. İyi bir öğretim elemanı, Türkçeyi yabancı öğrencilere öğretirken drama tekniğinden yararlanır. Bu tekniğin bir yararı da, bazı metinleri öğretmede kolaylık sağlamasıdır. Bu bakımdan öğretim elemanı veya öğretmenin tek bir görevi yoktur. O, aynı zamanda öğrenciden verim almasını bilen iyi bir psikologdur.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile diğeri yabancı dillerin öğretimi (İngilizce, Almanca vd...), kültür öğrenimi kapsar. Dünyada, “*mantıksal olarak olaya bakıldığında, hangi diller daha çok öğrenilmekte ve öğretilmekteyse o dillerin taşıdığı kültürlerde en fazla aktarılan kültürler olmaktadır. Aktarım doğrudan dil üzerinden olmasa da, yolu mutlaka dilden geçer* (Nacar, 2014: 99).” Kültür aktarma işini gerçekleştiren dil, kültür vasisiyle, o toplumda yetişen bireyin zihniyet ve davranış biçimini belirler. Bu belirlemeyi yapan “*kültür, bir milletin veya bir toplumun sahip olduğu maddi ve manevi değerlerinden teşekkül eder. Toplumda var olan bilgileri, sanatı, alışkanlıkları ve davranışları ile zihniyet şekillerini ele alan kültür; özel nitelikte sosyal, ekonomik, dinî, ahlakî, bilimsel ve diğeri müesseselere ait bütün hayat tarzlarını (da) belirler* (ATMKY, 1990: VIII).” Bir başka ifadeyle kültür “*farklı ortamlara uygun olarak nasıl hareket edileceği(nin) tartışma(sını) sağlayan örtük (bir) dünya bilgisidir* (Eagleton, 2011: 47).” Aslında kültür bir milletin bir nevi değerlerini damıtarak aktarmaya gitme işidir. Dilin buradaki işlevi “*hem kültürü kurması ve hem de geliştirmesidir* (Uygur, 2013: 21).” Kültür, bu sayısız bireysel aktarımların birikimidir. “*Bu birikim, zaman içinde değişir; zenginleşir veya belli ölçüde bozulabilir*

(Pascal vd., 2015: 373).” Bütün bu işlemler, değişim ve dönüşümler, dille gerçekleşir ve dille yeni bir boyut kazanır.

Nitelikli bir öğretim elemanı, her şeyden önce “*kendi kültür değerlerini (dilini, dinini, tarihini, gelenek ve göreneklerini) çok iyi bilmelidir. Bu, bir öğretim elemanı için çok önemli bir vasıftır. Türk kültürünü, geçmişi ve bugünüyle çok iyi özümsememiş hiçbir kişi, yabancılara Türkçe öğretimi alanında eğitim vermemelidir. Öğretmenin bu alanda söyleyeceği her söz, yabancılar tarafından çok iyi tartılmakta ve sorular karşısında yetersiz kalan öğretmen sınıftaki hâkimiyetini ve inandırıcılığını kaybetmektedir.*” Öğretim elemanının dikkat etmesi gereken unsurlardan biri de, ana “*diline karşı ön yargılı olmamalıdır. ‘Ben bu kelimeyi kullanmıyorum, öğrenciye de öğretmeme gerek yok.’ gibi bir düşünce içinde olmamalıdır. Dile ve öğrenciye karşı ideolojik bir yaklaşım içinde asla olunmamalı ve yaşayan Türkçeyi öğretmelidir* (Güzel ve Barın, 2013: 63).”

“*Ortak Başvuru Metni Bağlamında Dil Öğretmeni Eğitimi ve Türkiye’deki Uygulamaları* (Kır, 2011).” adlı akademik çalışmada “Avrupa Dil Portfoliyosu”ndan hareketle, bir dil öğretmeninde aranılan özellikler belirlenmiştir. Bunun sonucu olarak Türkiye ve Almanya örneğinde öğretmenlerin uygulamaya aldıkları otuz kazanımın örtüştüğü görülmüştür. Bu kazanımlar sırasıyla şunlardır:

- *Beceri odaklı dil öğretimini düzenleyebilen
- *Çok kültürlülük hakkında bilgisi olan
- *Değerlendirme ölçütlerini bilen
- *Dil becerileri hakkında bilgisi olan
- *Dil öğretimi ile ilgili gelişmeleri takip eden
- *Öğrencilerine doğru ve iletişim becerileri kazandıran
- *Farklı dil becerileri ile ilgili stratejileri kullanabilen
- *Günlük yaşamı konulara yansıtabilen
- *Kendi kendini değerlendirebilen
- *Araç gereç hazırlamada OBM’de öne çıkan özellikleri dikkate alan
- *OBM uyumlu dil etkinlikleri hazırlayabilen
- *OBM’de altı dil düzeyine uygun dil eğitimi almış
- *Öğrenci merkezli bir öğretim düzenleyebilen
- *Öğrencilere bağımsız öğrenme alışkanlıkları kazandırabilen
- *Öğrencileri çok yönlü değerlendirebilen

- *Öğrencide sorumluluk duygusu geliştirebilen
- *Öğrenme ve öğretme stratejilerini bilen
- *Portfolyo kullanımı hakkında bilgisi olan
- *Proje yazma çalışmaları yapabilen
- *Tüm dil beceri ve alanlarının önemini bilen
- *Yeni yaklaşım ve yöntemlerle ilgili bilgi sahibi olan yetişmiş uzmandır (Kır, 2011: 211-215).

Ayrıca öğretmen veya öğretim elemanı yeterlilikleri ile ilgili Avrupa Birliği içinde de önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların bir kısmı strateji ve beceriler başlığı altında toplanarak şu ilkeler tespit edilmiştir:

- *Akademik çalışma ve uygulama deneyimlerini birleştiren bir öğretim programı,
- *Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin esnek oluşuna dikkat etmek,
- *Öğretimde uygulamaya önem vermek,
- *Öğretmen eğitimcileri için devamlı eğitim anlayışını yaygınlaştırmak,
- *Dil öğretim yöntemlerini ve öğretme teknikleri alanında eğitimi daha aktif hâle getirmek,
- *Eğitim ortamını ve öğrencilerin bireysel gereksinimini dikkate alan yaklaşımları benimsemek,
- *Bağımsız dil öğrenme stratejilerinin geliştirilmesine çalışmak,
- *Avrupa dil portfolyosunu konusunda eğitime önem vermek.

Eğitim-Öğretimi Etkileyen Diğer Sorunlar

Yabancı öğrencilerin barınma, sağlık ve ulaşım gibi birçok sorunla karşılaştıkları görülüyor. Büyük kentlerde öğrenci yurtlarının kalabalık olmasının yanı sıra, ulaşımında yaşanan sıkıntılar da onları tedirgin ediyor. Bazı dil merkezlerinin kampüs dışında olması, yurt dışından gelen burslu öğrencilerin üniversite ortamına uyumunu zorlaştırıyor. Yabancı öğrenciler için üniversite ortamı, onların Türkçeyi daha hızlı öğrenmelerine zemin hazırlıyor. Bu sayede onlar, Türk öğrencilerle iletişim kurarak kendilerine yeni bir çevre ediniyorlar. Ayrıca bu öğrencilerden bazıları, fakültelerde ders dinleme imkânı buluyor. Bu imkânı bulan yabancı öğrenciler, akademik anlamda derslerle ilgili bir fikir sahibi de oluyorlar.

Öğretim elemanı, yabancı öğrencilerin barınma, sağlık ve ulaşım ile ilgili sorunlarının çözümünde ve bu sorunların üst mercilere aktarılmasında görev almalıdır. Çünkü bu öğrenciler, sorunlarını kime, nasıl aktaracaklarını bilememekte, bazen çaresiz kalmaktalar. Bu durum, eğitim ve öğretimi aksatmakta, onlarda Türkiye ile ilgili olumsuz fikirlerin oluşumuna zemin hazırlamaktadır.

Yabancı öğrenciler için Türkçe öğretim stratejisi önceden belirlenmelidir. TÖMERLER strateji belirlerken, öğrenci sayısı, öğretim elemanı niteliği, ders araç ve gereçleri, seviye tespit sınavları, yıllık takvim, dersliklerin durumu ile ilgili yıl içi etkinlikleri dikkate alınmalıdır. Ayrıca geçmiş döneminin eğitim öğretim deneyimleri de ölçüt alınıp yeni bir planlama yapılmalı, öğrenci başarısını artırmak için çaba sarf edilmelidir. Dil öğretiminde, kültürel etkinlikleri ihmal etmemek gerekir. Kültürel etkinlikler, öğrenciyi sosyalleştirir ve onları daha aktif hâle getirir. Seminer, müzik, doğum günü kutlaması, yemek davetleri, gezi ve müze ziyaretleri, nevrüz töreni, tiyatro ve sinema etkinlikleri, yıl boyunca belli bir takvim çerçevesi içinde düzenlenmelidir. Bu gibi etkinlikler, yabancı öğrencilerde daima olumlu bir izlenim oluşturuyor. Özellikle Üniversitelerimizde Rektörlerin dil merkezlerini ziyaret etmeleri, yabancı öğrenciler üzerinde pozitif bir etki yaratıyor. Öğrenciler, kendilerine verilen değeri hissettikçe Türkçeye ve Türkiye'ye kalbi hislerle bağlanıyorlar. Bu bağlılık, zamanla halka halka büyüyor ve genişliyor. İyi izlenimlerle ülkesine dönen her yabancı öğrenci, Türkiye imajına olumlu katkı sağlıyor.

Sonuç ve Öneriler

Anadili öğretiminde de sorunlar yaşıyoruz. Bu sorunu, eğitim kurumlarımız hâlâ çözebilmiş değil. Aslında aynı sorun, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de söz konusu. Türkçe Öğretim Merkezlerinde, standart oluşturabilmek için eskiden olduğu gibi bugün de merkezi(TCS) bir sınava ihtiyaç olduğu görülüyor.

Üniversitelerimizin Türkçe bölümlerinde, teoriye dayalı öğretim yapılmaktadır. Bu alanda, uygulamaya öncelik verilmelidir. Türkçenin yabancılara öğretilmesiyle ilgili, Türkçe Öğretmenliği bölümleri ile TÖMERLER işbirliği yapılmalıdır. Ayrıca bu bölümlerde okutulan Türkçe öğretim programı yeniden düzenlenmelidir.

Bu alandan sorumlu kurumlar arasında sıkı bir işbirliğine gidilmeli ve geçmiş dönemin muhasebesi yapılmalıdır. Yeni kurumların teşekkülünde de, uzmanların tecrübelerinden yararlanılmalı, kurumlar tekel olma düşüncesinden vazgeçmelidir. Yabancılara Türkçe öğretiminin asıl unsuru öğretim elemanıdır. TÖMERLERDE görevlendirilecek öğretim elemanı, Türk dili ve edebiyatı bölümü mezunlarından seçilmelidir. Kendi ana diline hâkim olamayan bir öğretim elemanı, o dili bir yabancıya öğretemez. Ayrıca öğretim elemanı, mesleki Türkçe, akademik Türkçe, psikoloji, kültür antropolojisi, eğitim sosyolojisi ve siyasi tarih ile ölçme değerlendirme konularında donanımlı olmalıdır.

Kısa dönem sertifika programları ile yabancılara Türkçe öğretilemez. Bu işin bir beceriye dayandığı, sağlam bir alt yapı gerektirdiği ihmal edilmemelidir. Ayrıca sertifika verme işi de yeni bir ciddiyetle ele alınmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe müfredat programı, ölçme ve değerlendirme esaslarına göre oluşturulmalı, TÖMERLERDEN mezun olacak öğrenciler de bu ölçütlere göre değerlendirilmelidir.

Üniversitelerimizin uluslararası düzeyde, saygın üniversitelerle akredite olabilmesi için TÖMERLERİN daha aktif hâle gelmesi gerekir. Özellikle bu konuda Batılı öğrencilerin dikkati çekilmeli, onlar için yeni projeler üretilmelidir. Eğitim kurumlarına hayat veren nitelikli öğretim elemanıdır. Biz de bu alanda uluslararası düzeyde oyun kurucu olacaksak, lokomotif gücümüz donanımlı öğretim elemanı olacaktır.

KAYNAKÇA

Ağıldere, Suna T. (2010). XVIII. Yüzyıl Avrupa'sında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Önemi: Osmanlı İmparatorluğunda İstanbul Fransız Dil Öğlanları Okulu (1669-1873). *Turkish Studies*, Volume 5/3 Summer, s:693-704.

Boyer, Pascal-Wertsch, James V. (2015). *Zihinde ve Kültürde Bellek*, İstanbul: İş Bankası Yayınları, s: 373.

Çelik, Durmuş A. (1998). *Eğitim Programları ve Öğretimi*, Ankara: ÖSYM Yayınları, s:111-112.

Eagleton, Terry. (2011). *Kültür Yorumları*, İstanbul: Ayrıntı, s:47.

Eker, Süer. (2015). *Çağdaş Türk Dili*, Ankara: Grafiker Yayınları, s:13.

Güzel, A.-Barın, E. (2013). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*, Ankara: Akçağ, s:63.

Kır, Elif. (2011). (OBM) Bağlamında Dil Öğretmeni Eğitimi ve Türkiye'deki Uygulamaları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Ün. Sosyal Bil. Enstitüsü, s:211-215.

Komisyon (1990). *Millî Kültürlerimiz Üzerinde Genel Düşünceler*, Ankara: ATMKY, s:VIII.

Logie, Nur. (2014). *Dil Niyet Aidiyet*, Ankara: Alter Yayınları, s:99.

Tekin, Halil. (1980). *Okullarımızdaki Türkçe Öğretimi*, Ankara: Mars Matbaası, s:18-21.

Tekin, Halil. (1982). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, Ankara: Daily News Web Ofset Tesisleri, s:180-184.

Tezcan, Mahmut. (1981). *Eğitim Sosyolojisine Giriş*, Ankara: Ankara Ü. Eğ. Fk. Yayınları, s:269-275.